

N:o 173.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 20 maj 1905.

— — — — — Andra Kammaren den 19 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen med förordning angående försäljning af tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka.

(Särskilda utskottets (n:o 2) utlåtande n:o 10 och memorial n:o 12).

Till Konungen.

Genom proposition, n:o 102, af den 31 mars innevarande år, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga ett vid propositionen fogadt förslag till förordning angående försäljning af tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts nämnda förslag utan mera väsentliga ändringar.

I den vid innevarande Riksdag antagna förordningen angående försäljning af vin och öl har *öl* användts såsom gemensam benämning för alla slag af maldrycker med undantag af sådan, som enligt gällande förordning angående tillverkning och beskattning af maldrycker är att hänföra till svagdricka. Samma beteckning för nämnda drycker har äfven i den af Riksdagen nu antagna författningen blifvit införd å vederbörliga ställen, hvilka icke ansetts behöfva särskildt omnämnas i

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 47 Häft. (N:o 173.) 1

den efterföljande redogörelsen för de särskilda paragrafer i Eders Kungl. Maj:ts förslag, beträffande hvilka Riksdagen vidtagit ändringar.

1 §.

Det i första momentet af Eders Kungl. Maj:t föreslagna förbud mot försäljning af hembryggdt svagdricka har Riksdagen ansett böra begränsas sålunda, att afyttring af sådant dricka icke må ske å försäljningsställe. Det har med fog blifvit anmärkt, att Eders Kungl. Maj:ts förslag innebure uttryckligt förbud mot äfven ett rent tillfälligt utlämnande mot betalning af en mindre kvantitet hembryggdt svagdricka exempelvis till en vägfärande, som vore i behof af mat och dryck.

I allmänna meningen är svagdricka icke hänförligt till rusdrycker. Äfven Eders Kungl. Maj:ts förslag är enligt de af chefen för finansdepartementet framlagda motiven byggdt på samma uppfattning. Att förbjuda och med ansvar belägga rent tillfällig utskänkning, utan karaktär af handtering, af en hembryggd dryck, som allmänt erkännes icke vara berusande, har af Riksdagen ansetts blifva en ingalunda tilltalande inskränkning i den enskildes görande och låtande. På dessa grunder och då vidare förbud mot den nu åsyftade utskänkningen icke synes erforderligt ur kontrollsynpunkt, har Riksdagen beslutit, att punkten »försäljning af hembryggdt svagdricka är förbjuden» skall utgå ur 1 § 1 mom. Genom det i 7 § kvarstående stadgandet, att på försäljningsställe ej må finnas hembryggdt svagdricka, kommer yrkesmässig försäljning af sådant dricka i allt fall icke att vara tillåten.

5 §.

De skäl, som anförts för införande af besiktning å utskänkningslokal i stad, böra föranleda stadgande af dylik besiktning äfven i köping eller i municipalsamhälle.

Jämväl böra enahanda bestämmelser i fråga om ersättande af kostnad för verkställd besiktning gälla enligt nu ifrågavarande förordning och enligt den af Riksdagen förut antagna förordning angående försäljning af vin och öl.

6 §.

Riksdagen har funnit land och stad böra i denna förordning likställas med hänsyn till utskänkningstiden, i hvilket afseende Riksdagen utsträckt denna till klockan tio på aftonen jämväl å landet.

I förberörda förordning angående försäljning af vin och öl har borttagits den skjutsstationsföreståndare hittills tillkommande rätten att utan särskildt tillstånd utskänka maldrycker till vägfarande. Med anledning häraf har en omformulering skett af andra punkten i första momentet af förevarande §.

7 §.

Riksdagen har ansett erforderligt, att uttrycklig föreskrift meddelas därom, att svagdricka, som försäljes, icke må vara försatt med något för hälsan skadligt ämne eller med sackarin. Enligt gällande bestämmelser får sackarin icke användas vid tillverkning af svagdricka. Som sackarin emellertid kan tillsättas maldrycker i salufärdigt tillstånd, torde ett tydligt förbud mot detta ämnens förekomst i svagdricka, som saluhålles, icke få anses öfverflödigt.

9 §.

I likhet med Eders Kungl. Maj:t, anser Riksdagen, att tillstånd, som afses i 3 § 4 mom., bör kunna återkallas, när helst skäl därtill föreligger. Då tillstånd till utskänkning inom läger, kasernområde eller annat uteslutande för krigsmaktens behof upplätet område enligt nämnda moment meddelas endast på framställning af vederbörande befälhafvare, finner Riksdagen det följdriktigt, att befälhafvaren jämväl blir underrättad om beslut, hvarigenom dylikt tillstånd af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande återkallas. I anledning häraf har i paragrafen införts föreskrift om sådan underrättelses lämnande.

10 §.

Riksdagens beslut att låta det i 1 § 1 mom. af Eders Kungl. Maj:ts förslag intagna förbud mot försäljning af hembryggdt svagdricka utgå ur författningen, föranleder till omformulering af 10 § 3 mom.

16 §.

I denna § har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att i fråga om utskänkning inom område för statens järnvägar eller å statens järnvägståg järnvägsstyrelsen skulle äga enahanda befogenhet, som enligt Eders Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning af vin och maldrycker tillagts nämnda myndighet beträffande utskänkning af dylika drycker.

Nämnda befogenhet för järnvägsstyrelsen har blifvit borttagen i den af Riksdagen beslutade förordning angående försäljning af vin och öl. Riksdagen finner den i förevarande § järnvägsstyrelsen lämnade rätten att förordna om utskänkning af de i nu ifrågavarande författning afsedda drycker icke heller böra bibehållas, i anledning hvaraf Riksdagen beslutit, att 16 § i Eders Kungl. Maj:ts förslag skall utgå.

Med iakttagande af här ofvan omförmälda beslut har Riksdagen antagit en förordning angående försäljning af tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka af den lydelse bilagan A. till denna skrifvelse utvisar, hvilket Riksdagen härmed får för Eders Kungl. Maj:t anmäla.

Stockholm den 20 maj 1905.

Med undersätlig vördnad.

Bil. A.

**Förordning angående försäljning af tillagade, alkoholfria drycker
samt svagdricka.**

1 §.

1. Försäljning af tillagade, alkoholfria drycker, som ej sker till förtäring på stället, vare, med de inskränkningar, som nedan äro stadgade, tillåten under samma villkor, som för idkande af handel i allmänhet äro gällande.

Hvad sålunda är stadgadt gälle ock försäljning af svagdricka, då denna ej sker till förtäring på stället.

2. Med svagdricka förstås i denna förordning hvarje maldryck, som enligt kungl. förordningen angående tillverkning och beskattning af maldrycker är att hänföra till svagdricka.

2 §.

Den, som äger rätt till utskänkning af brännvin, vin eller öl, vare jämväl berättigad att till förtäring på stället försälja (utskänka) tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka.

3 §.

1. Vill någon, som ej enligt 2 § är därtill berättigad, bedrifva utskänkning af tillagade, alkoholfria drycker eller svagdricka, göre därom skriftligen anmälan, i Stockholm hos öfverståthållarämbetet, i annan stad hos magistraten och på landet hos länsmannen, med uppgift å det ställe, där utskänkningen skall äga rum, samt med bifogande af betyg om god frejd. Har anmälan sålunda skett, skall, där ej nedan annorlunda föreskrifves, meddelas bevis, att anmälan behörigen skett;

och skall länsmannen därom underrätta kommunalnämndens ordförande i den socken, där rörelsen skall utöfvas.

Hvad sålunda är stadgadt skall iakttagas hvarje gång utskänkningsställe ombytes.

2. Bevis, som i 1 mom. omförmäles, må ej meddelas den, som veterligen jämlikt 8 § 1 eller 2 mom. står under förbud att utskänka drycker, hvarom i denna förordning är fråga, eller genom gällande beslut, som ej afser allenast visst tillfälle, förbjudits att försälja vin eller öl, ej heller den, om hvilken är veterligt, att honom meddeladt tillstånd att försälja vin eller öl återkallats, eller att han dömts förlustig rätt till detaljhandel med brännvin eller försäljning af vin, öl eller drycker, som afses i denna förordning.

3. Vill någon, efter det honom meddeladt, af Kungl. Maj:ts befallningshafvande fastställt eller omedelbarligen stadgadt förbud att utskänka drycker, som afses i denna förordning, eller att försälja vin eller öl upphört att gälla, eller efter det honom meddeladt tillstånd att försälja vin eller öl återkallats, bedrifva rörelse, hvarom i 1 mom. förmäles, har Kungl. Maj:ts befallningshafvande på ansökan, åtföljd af betyg om god frejd samt uppgift om stället, där rörelsen är afsedd att bedrifvas, att efter magistratens eller kommunalnämndens hörande pröfva, huruvida tillstånd därtill må medgifvas eller icke.

Detsamma gälle ock, ifall annan än den, hvilken åsyftas med förbud eller återkallelse, hvarom nyss är sagdt, vill i samma lokal, där rörelsen förut bedrifvits, fortfarande utöfva rörelse, som i 1 mom. omförmäles.

I Stockholm äge hvad i detta mom. är sagdt om magistratens hörande ej tillämpning.

4. Inom läger, kasernområde eller annat uteslutande för krigsmaktens behof upplåtet område må ej försäljning, som afses i denna förordning, äga rum, med mindre Kungl. Maj:ts befallningshafvande, på framställning af vederbörande befälhafvare, därtill meddelat tillstånd.

5. Har någon, som genom anmälan eller särskildt tillstånd förvärfvat rätt till utskänkning, hvarom sägs i 1 mom., mera än sex månader underlätit att däraf begagna sig, anses samma rätt hafva upphört.

4 §.

Anmälan eller tillstånd, hvarom sägs i 3 §, erfordras ej för rätt att tillfälligtvis, vid allmän sammankomst eller tillställning, genom föran-

staltande af den, som anordnat sammankomsten eller tillställningen, utskänka tillagade, alkoholfria drycker eller svagdricka.

5 §.

Utskänkningsrörelse, som på grund af anmälan eller tillstånd enligt 3 § är afsedd att idkas i stad, köping eller municipalsamhälle, må ej börjas, förrän besiktning å den lägenhet, där rörelsen skall drifvas, hållits i stad af stadsfiskal och i annat samhälle af kronobetjänt jämte två personer, utsedda, i Stockholm af öfverståthållarämbetet, i annan stad af magistraten och i köping eller municipalsamhälle af kommunalnämnden eller motsvarande myndighet, samt besiktningsmännen utfärdat bevis därom, att lägenheten är för ändamålet lämplig.

Kostnad för besiktningen gäldas af rörelsens innehafvare med belopp, som bestämmes af Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

6 §.

1. Utskänkning af i denna förordning afsedda drycker må icke äga rum senare å dag än klockan tio på aftonen; ägande Kungl. Maj:ts befallningshafvande att, där särskilda omständigheter föranleda behof af utskänkningstidens inskränkning eller utsträckning, därom förordna.

Hvad här är sagdt äge ej tillämpning å utskänkning, som äger rum enligt 4 § eller å skjutsanstalt till resande.

2. Att låta brännvin, vin eller öl förtäras å ställe, där utskänkning på grund af anmälan eller tillstånd enligt 3 § idkas, vare förbjudet.

7 §.

Vid all försäljning af svagdricka, vare sig till förtäring på stället eller annorledes, skall iakttagas:

att drickat ej må på försäljningsstället förvaras på andra kärl än dem, å hvilka det utlämnats från bryggeriet, ej heller af säljaren påspädas eller på annat sätt beredas,

att drickat ej må vara försatt med något för hälsan skadligt ämne eller med sackarin, samt

att på försäljningsstället ej må finnas hembryggt svagdricka.

8 §.

1. Förekomma å försäljningsställe, där på grund af anmälan eller tillstånd enligt 3 § utskänkning idkas, oordningar eller bedrifves därstädes osedlighet, äge magistraten eller kommunalnämnden förbjuda rörelsens innehafvare att med försäljningen fortsätta. Beslutet därom gånge genast i verkställighet, men skall, vid äfventyr att förbudet eljest går åter, senast inom åtta dagar underställas Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som har att för viss tid fastställa förbudet eller ock upphäfva detsamma.

I nu förutsatta fall äge Kungl. Maj:ts befallningshafvande jämväl omedelbarligen meddela förbud på sätt nyss är sagdt.

2. I Stockholm tillkommer det i fall, som i 1 mom. afses, öfverståthållarämbetet att meddela förbud, hvarom där förmäles.

3. Därest vid marknad, allmän torgdag, läger eller annat vapenöfningsmöte, inskrifningsförrättning eller mönstring med värnpliktige, ting, auktion eller annan till folksamling föranledande förrättning eller då eljest större folksamling äger rum utskänkning af tillagade, alkoholfria drycker eller af svagdricka visar sig föranleda oordningar, må polismyndighet i stad och kronobetjänt å landet omedelbarligen förbjuda och, om förhållandet sådant påkallar, förhindra utskänkningens fortsättande vid tillfället. Enahanda befogenhet tillkommer polismyndighet i stad och kronobetjänt på landet jämväl ifall utskänkning, som tillfälligtvis utöfvas vid allmän sammankomst eller tillställning, visar sig föranleda oordningar.

4. Förbud, som sägs i denna §, skall delgifvas rörelsens innehafvare eller, i hans frånvaro, den, som försäljningen besörjer; hvarjämte Kungl. Maj:ts befallningshafvande skall om förbud, som af Kungl. Maj:ts befallningshafvande meddelas eller fastställs, lämna underrättelse till magistraten eller kommunalnämnden och länsmanen i orten samt vederbörligen kungöra detsamma.

Hvad här är sagdt om magistratens underrättande äge ej tillämpning i Stockholm.

5. Förbud gälle, då det drabbar man, äfven för hustrun och tvärtom, så länge de lefva i äktenskap samman.

9 §.

Tillstånd, hvarom sägs i 3 § 4 mom., må af Kungl. Maj:ts befallningshafvande återkallas, när helst skäl därtill anses föreligga; skolande

i fråga om delgifning af och underrättelse om sådant beslut gälla hvad i 8 § 4 mom. är beträffande förbud i enahanda afseenden stadgadt. Underrättelse om beslutet skall därjämte meddelas vederbörande befälhafvare.

10 §.

1. Den, som utan att hafva undfått bevis, att anmälan behörigen skett, där sådan är föreskrifven, eller utan tillstånd, där sådant erfordras, utskänker tillagade, alkoholfria drycker eller svagdricka, böte från och med fem till och med femtio kronor.

2. Öfverträder någon honom enligt 8 § meddeladt förbud, eller fortsätter någon med utskänkning, hvarom sägs i 3 § 4 mom., oakadt återkallelse af därtill gifvet tillstånd honom delgifvits, böte dubbelt mot hvad i 1 mom. är sagdt.

3. Öfverträder någon de i 7 § gifna bestämmelser, skall han, där gärningen ej är i annan författning med straff belagd, straffas med böter från och med fem till och med trettio kronor.

4. Förbryter sig någon mot hvad i 5 § är föreskrifvet, eller otöfvar någon utskänkning af i denna förordning afsedda drycker å otillåten tid, eller låter någon, i strid emot hvad i 6 § 2 mom. finnes stadgadt, brännvin, vin eller öl förtäras å utskänkningsställe, hvarom i nämnda mom. förmäles, böte från och med fem till och med trettio kronor.

11 §.

Varder någon, hvilken efter anmälan eller tillstånd idkar utskänkning, som afses i 3 §, dömd till ansvar för olofflig försäljning af brännvin, vin eller öl, då må han ock på yrkande af vederbörande allmän åklagare dömas förlustig sin nämnda utskänkningsrätt, ifall omständigheterna finnas böra därtill föranleda.

12 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse mot denna förordning, fortsätter samma förbrytelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till de böter, som för sådan förbrytelse äro stadgade.

13 §.

För förbrytelse, som mot denna förordning med husbondes vetenskap begås af hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, ansvarare husbonden, liksom vore förbrytelsen begången af honom själf.

14 §.

Om böters förvandling och fördelning, om rätt att anställa åtal för öfverträdelser af denna förordning, om öfvervakande i öfrigt af förordningens efterlefnad samt om domstol, där öfverträdelser af densamma skola åtalas, lände i tillämpliga delar till efterrättelse hvad i gällande förordning angående försäljning af brännvin är eller varder stadgadt.

15 §.

Hvad enligt denna förordning tillhör magistrats handläggning tillkommer poliskammare i stad, där sådan finnes, och i stad, som ej har magistrat, där tillsatt särskild styrelse.

Öfvergångsstadganden.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1906, då de i kungl. förordningen angående försäljning af vin, maltdrycker m. m. den 24 oktober 1885 meddelade bestämmelser rörande försäljning af drycker, som afses i denna förordning, äfvensom de i samma bestämmelser sedermera gjorda ändringar så ock af öfverståthållarämbetet i ämnet meddelade stadganden upphöra att gälla.

2. Är någon på grund af anmälan eller tillstånd enligt äldre författning i utöfning af rättighet till utskänkning af drycker, som afses i denna förordning, och vill han därmed fortfara äfven efter det denna förordning träd i kraft, göra därom inom utgången af år 1905 anmälan eller ansökan på sätt i denna förordning är stadgadt. Försummar han det, anses rättigheten hafva upphört vid sistnämnda tidpunkt.

Hvad i detta mom. är sagdt äge dock ej tillämpning å den, som enligt 2 § i denna förordning är berättigad till utskänkning af ifrågasvarande drycker.

3. Vill någon, innan denna förordning träder i kraft, förvärfva rättighet att utan samband med utskänkning af brännvin, vin eller öl efter 1906 års ingång bedrifva utskänkning af drycker, som afses i denna förordning, gälle hvad om anmälan och ansökan därstädes i sådant afseende är stadgadt.
